

PROTOCOL BEWEGINGSONDERWIJS

Swim2Play

Het Ravijn
zwem sport zorg

Inhoud

1. Inleiding
2. Partijen
3. Aansprakelijkheid
4. Rollen en verantwoordelijkheden
 - 4.1 *De gemeente*
 - 4.2 *Het zwembad (als onderdeel van de gemeente)*
 - 4.3 *De school*
 - 4.4 *De hulpkrachten (ouders en andere begeleiders)*
 - 4.5 *De vervoerder*
5. Evaluatie
6. Ondertekening

1. Inleiding

Net als in veel andere gemeenten wordt het traditionele 'schoolzwemmen' niet meer door de Gemeente Hellendoorn gefaciliteerd en georganiseerd. Er is gekozen voor een nieuwe aanpak in de vorm van het aanbieden van bewegingsonderwijs in het water (volgens de methode Swim2Play). Met deze vorm van bewegingsonderwijs in het zwembad wordt ingezet op de verbetering, vergroting en het onderhouden van de zelfredzaamheid van kinderen in het water. Alle basisscholen nemen met al hun groepen (1 t/m 8) deel aan Swim2Play, waarbij ieder kind gemiddeld vijf lessen aangeboden krijgt. Daarmee komen kinderen gedurende hun hele basisschoolperiode in aanraking met de diverse zwem- en beweegvormen in het water, zwemvaardigheidstechnieken en het zwembad.

Na een geslaagde proefperiode begin 2016 hebben in het schooljaar 2016-2017 voor het eerst alle basisscholen in de Gemeente Hellendoorn actief deelgenomen aan het Swim2Play-programma. Naar tevredenheid, zo blijkt uit de resultaten van de onder hen gehouden evaluatie. Scholen (lees; leerkrachten) beoordelen het programma in algemene zin met gemiddeld een 7,8. Men gaf aan dat Swim2Play sterk bijdraagt aan het beoogde doel te werken aan duurzame zwemvaardigheid. En men herkende zeer sterk dat daarbij plezier centraal staat bij Swim2Play. Tevreden wordt terug gekeken op het eerste volledige schoolseizoen Swim2Play in de Gemeente Hellendoorn. Maar, zo blijkt uit zowel de interne evaluatie door Het Ravijn – zwem sport zorg – als uit de evaluatie onder deelnemende scholen, zijn er ook diverse verbeterpunten. Door het gezamenlijk overeenkomen van dit protocol wordt ingezet op meerdere ingebrachte verbeterpunten.

In het algemeen geldt dat het bewegingsonderwijs in het zwembad is onderworpen aan toezicht. Dit toezicht in zwembaden moet van de wet in voldoende mate uitgeoefend worden. Verschillende partijen zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de afspraken die daarover gemaakt worden. Er moet voldoende toezicht worden gehouden op de leerlingen tijdens, maar ook voor en na de zwemactiviteiten.

In dit protocol worden afspraken en regelgeving, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid inzichtelijk gemaakt. Deze bevordert daarmee dat de verschillende verantwoordelijkheden en taken genomen (kunnen) worden, de veiligheid wordt bevorderd en het aanbod kwalitatief verbetert.

De inhoud van dit protocol is opgesteld in samenspraak met de diverse bij het bewegingsonderwijs betrokken partijen. Ondanks dat het bij Swim2Play formeel bewegingsonderwijs (en niet meer het traditionele 'schoolzwemmen') betreft is de inhoud voor een belangrijk deel gebaseerd op de uitgangspunten uit het protocol "Veiligheid en Toezicht Schoolzwemmen" (Vereniging Sport en Gemeenten, 2017).

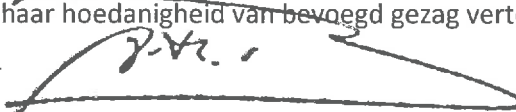
Op 22 januari 2018 is de Bestuurscommissie voor de Lichamelijke Opvoeding en de Sport (BLOS) ingestemd met dit protocol en is deze definitief vastgesteld.

2. De partijen¹

Bij het aanbod Swim2Play in de gemeente Hellendoorn zijn deze als respectievelijk aanbieder en afnemer van Swim2Play betrokken:

- 1 **Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hellendoorn** (hierna te noemen 'de gemeente' en/of 'het zwembad'²), in haar hoedanigheid van bevoegd gezag vertegenwoordigd door

Mevr. Raven

en

- 2 **Basisschool** Op Weg (hierna te noemen 'de school'), in haar hoedanigheid van bevoegd gezag vertegenwoordigd door A. Ligtenberg.

W elke door dit protocol te ondertekenen de gezamenlijke en individuele verantwoordelijkheden bekrachtigen zoals hierin is vastgelegd.

1 In de bijlage is een overzicht gegeven van contactpersonen en contactgegevens van alle (overige) betrokken partijen bij de organisatie van Swim2Play in de gemeente Hellendoorn.

2 In dit protocol maken we onderscheid naar taken en verantwoordelijkheden van en binnen de gemeentelijke organisatie t.b.v. de leesbaarheid en duidelijkheid.

3. Verantwoordelijkheden school en zwembad

Dit protocol beoogt niet zozeer de aansprakelijkheidslast te verdelen, als wel het risico op ongevallen terug te dringen.

De school is en blijft primair verantwoordelijk voor het bewegingsonderwijs dat in schoolverband wordt aangeboden. Het feit dat de school voor deze vorm van bewegingsonderwijs (Swim2Play) gebruik maakt van de accommodatie en deskundigheid van derden (de zwembadexploitant) doet aan die verantwoordelijkheid van de school (jegens de ouders) niets af. Voor de school geldt een bijzondere zorgplicht ten aanzien van de gezondheid en de veiligheid van de leerlingen die aan haar zorg zijn toevertrouwd en onder haar toezicht staan.

Omdat het schoolbestuur de eindverantwoordelijkheid draagt, moet de leerkracht de les dan ook zo goed mogelijk volgen zodat hij/zij onmiddellijk kan ingrijpen wanneer het ordelijk verloop of de veiligheid van de leerlingen dit vereist. Aanwezigheid van de leerkracht op de perrons/tribune (met zicht op de bassins) van het zwembad is daarbij noodzakelijk. De zweminstructeurs hebben namelijk niet de vereiste onderwijsbevoegdheid van een groepsleerkracht. (vandaar de noodzakelijke aanwezigheid van de leerkracht). De verantwoordelijkheid voor de leerlingen tijdens de uitvoering van de lessen Swim2Play ligt bij de zweminstructeurs. Met inachtneming van bovenstaande kunnen de verantwoordelijkheden van de school respectievelijk van het zwembad tijdens onderstaande activiteiten als volgt worden onderverdeeld en samengevat:

Onderdeel	School	Zwembad
Vervoer van en naar het zwembad	*	
Veiligheid accommodatie		*
Omkleeden	*	
Voordouchen	*	
Bewegingsonderwijs in het water		*
Nadouchen	*	
Omkleeden	*	
Vervoer naar school	*	
Toezicht op naleving afspraken	*	*

Een en ander is in dit protocol nader uitgewerkt naar taken, rollen en verantwoordelijkheden. School en zwembad kunnen onder omstandigheden ieder aansprakelijk zijn voor het plaats hebben gehad van een ongeval. Die aansprakelijkheid is er overigens pas als het ongeval veroorzaakt is door een (verwijtbaar) onrechtmatige daad (handelen of nalaten) van een der partijen.

Het enkele feit dat er een ongeval heeft plaats gevonden, betekent dus niet dat de school en/of het zwembad aansprakelijk zijn. Voor het zwembad kan die onrechtmatigheid bestaan in het niet naleven van wettelijke voorschriften of het tekort schieten in de instructie- of toezichttaken, voor de school vanuit hun inhoudelijke verantwoordelijkheid voor activiteiten in schoolverband.. De aansprakelijkheidsverzekering van de school en het zwembad bieden in beginsel ook dekking voor dergelijke claims.

Alle betrokken partners zijn, evenals hun medewerkers, binnen de verschillende verantwoordelijkheden aan te spreken op het functioneren.

4. Rolverdeling i.r.t. verantwoordelijkheden

Net als bij andere schoolse activiteiten is het van eminent belang de veiligheid van leerlingen zoveel mogelijk te waarborgen. Daarvoor is het belangrijk dat de diverse betrokken samenwerkende partijen (gemeente, zwembad, vervoersmaatschappij, onderwijsinstellingen en ouders) daarover duidelijk afspraken maken. Zij dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor wat betreft het veilig organiseren van het bewegingsonderwijs (Swim2Play).

Daarbij geldt: alle direct betrokkenen, groepsleerkrachten en zweminstructeurs, hebben het recht en de plicht alle maatregelen te treffen die een goede en veilige gang van zaken in het zwembad bevorderen.

Met het enkele bestaan van dit protocol wordt de veiligheid tijdens Swim2Play niet gegarandeerd. De regels en afspraken die hier zijn vastgelegd zullen moeten worden nageleefd en continue evaluatie daarvan is hierbij van belang. De rollen en verantwoordelijkheden per betrokken partij worden hieronder omschreven:

4.1 De gemeente

De gemeente heeft in eerste instantie de rol van beleidsbepalend facilitator de partij die de organisatie van Swim2Play (financieel) mogelijk maakt. Als exploitant van de gemeentelijke zwemaccommodatie (het zwembad) is ze eindverantwoordelijk voor de organisatie van Swim2Play. De gemeente heeft als taak om toe te zien op de uitvoering van de activiteit, de activiteit te bekostigen en het vervoer voor deelnemende scholen te organiseren.

De gemeente draagt de zorg voor het leerlingenvervoer van de deelnemende scholen naar het zwembad en andersom. Als opdrachtgever van het busvervoer houdt de gemeente toezicht op naleving van de afspraken met de vervoerder onder 4.5 (in goed overleg met de deelnemende scholen en het zwembad). Daarbij zijn onder andere van belang:

- Een geldige certificering van de bussen volgens het 'keurmerk busbedrijf';
- het rijden volgens een voorafgaand aangegeven rijrooster (aangeleverd door het zwembad);
- het tijdig arriveren op zowel school als zwemaccommodatie (volgens rijrooster);
- het rijden met gediplomeerde buschauffeurs;
- het verzorgen van voldoende zitplaatsen die vooraf zijn vastgesteld.

4.2 Het zwembad (als onderdeel van de gemeente)

De uitvoering van Swim2Play heeft de gemeente neergelegd bij het gemeentelijk personeel in Het Ravijn – zwem sport zorg – (hierna te noemen ‘het zwembad’). Het zwembad is in de rol van organisator van Swim2Play, met inachtneming van wettelijke kaders, verantwoordelijk voor de praktische en inhoudelijke (rand)organisatie van het Swim2Play-aanbod. Ze behoort een goed gastheer te zijn en te waken over de gezondheid en de veiligheid van al het publiek (zowel zwemmend als niet-zwemmend) in de accommodatie. Zwembaden in Nederland vallen onder een specifieke wet met bijbehorend Besluit, te weten:

- Wet hygiëne en veiligheid bad- en zwemgelegenheden (WHVBZ)
- Besluit hygiëne en veiligheid bad- en zwemgelegenheden (BHVBZ).

Op basis van geldende wet- regelgeving is het zwembad verantwoordelijk voor veilig en hygiënisch zwemwater, deugdelijke hulpmiddelen en aanvullende voorzieningen. Tevens is het daarmee verantwoordelijk voor het toezicht op de feitelijke gang van zaken in en om de zwembassins.

Als organiserende partij is het zwembad verantwoordelijk voor de inzet van bekwaam en bevoegd personeel. Onder gekwalificeerd zwembadpersoneel worden zweminstructeurs verstaan die in het bezit zijn van minimaal een aantekening zwemonderwijs en/of een op MBO-niveau erkend diploma (assistent) zwemonderwijzer. Daarnaast dienen zij een VOG-verklaring te hebben overlegd. En hebben zij de jaarlijkse zwemtest (Zwemmend Redden) met succes behaald.

In algemene zin met betrekking tot de organisatie van Swim2Play is het zwembad verantwoordelijk voor:

- De organisatie en planning van het bewegingsonderwijs;
- Het opstellen en tijdig aanleveren van een vervoersrooster;
- Doel, inhoud en duur van de lessen bewegingsonderwijs in het zwembad;
- Het opstellen en toepassen van een methodisch lesplan voor het bewegingsonderwijs in het zwembad;
- Het op verzoek kunnen overleggen van een lesplan Swim2Play aan deelnemende scholen;
- Periodieke bekendmaking van dit protocol onder alle begeleidende zweminstructeurs.
- Het toezien op naleving van dit protocol door de diverse betrokken partijen.

Specifiek met betrekking tot de organisatie van Swim2Play zijn, uit hoofde van het zwembad, het receptie- en zwembadpersoneel verantwoordelijk voor de volgende taken:

Receptiemedewerkers

- Het ontvangen van de begeleidende groepsleerkrachten, begeleidende ouders en de deelnemende groep leerlingen;
- Het bij de groepsleerkracht(en) nagaan van het aantal deelnemende leerlingen en dit aantal registreren in het gehanteerde toegangsregistratiesysteem;
- Het toewijzen van de betreffende kleedruimte voor het omkleden door de deelnemende leerlingen;
- Het op een juiste wijze registreren en intern behandelen van eventueel bij hen gemelde klachten en/of suggesties gemeld door deelnemende scholen, groepsleerkrachten, begeleidende ouders en/of deelnemende kinderen.

Zweminstructeurs

- Het opwachten en ontvangen van de leerlingen bij de entree van het wedstrijdbad en het daarmee overnemen van het toezicht door de school (na het voordouchen);
- Bij ontvangst in het wedstrijdbad nagaan bij de groepsleerkracht welke leerlingen geen zwemdiploma bezitten (geldt in alle groepen) en deze kinderen herkenbaar en veilige drijfmiddelen (bandjes, kurkjes en/of SwimSuits) laten dragen en hier permanent toezicht op houden;
- Bijzonderheden als fysieke beperkingen (epilepsie, suikerziekte, etc.), een taalbarrière of zorgaspecten bij leerlingen nagaan bij de groepsleerkracht;
- Telling van het aantal aanwezige/deelnemende leerlingen bij aanvang van de les;
- Het indelen van de leerlingen in groepen (waarbij de stelregel is 15 tot 20 kinderen per zweminstructeur per activiteit) en deze begeleiden naar het betreffende lespunt;
- Het op een methodische en pedagogisch verantwoorde wijze aanbieden van de lesstof (volgens de methodiek Swim2Play - zie bijlage 2);
- Het houden van toezicht op de deelnemende kinderen per lesgroep (bij groep 1 en 2 vanuit het bassin, bij groep 3 t/m 8 vanaf de perrons);
- Het houden van toezicht op de naleving van de geldende regels in het zwembad;
- Het bieden van eerste hulp en opvang in het geval van ongevallen;
- Ontruiming en opvang organiseren in het geval van calamiteiten;
- Het tijdig afronden van de les om zodoende het vervoersrooster te kunnen volgen;
- Na afloop van elke zwemactiviteit controleren of alle leerlingen het wedstrijdbad verlaten hebben;
- Na de zwemlessen het overdragen van het toezicht over de leerlingen aan het schoolpersoneel bij de doucheruimtes (voorafgaand aan het nadouchen);
- Het op een juiste wijze registreren en intern behandelen van eventueel bij hen gemelde klachten en/of suggesties gemeld door deelnemende scholen, groepsleerkrachten, begeleidende ouders en/of deelnemende kinderen.

4.3 De school

De school is in eerste instantie in de rol van onderwijsaanbieder inhoudelijk verantwoordelijk voor al het bewegingsonderwijs dat in schoolverband wordt aangeboden. Het feit dat de school voor Swim2Play (bewegingsonderwijs in het zwembad) gebruik maakt van de accommodatie en deskundigheid van derden (de gemeente en het zwembad) doet aan die verantwoordelijkheid niets af.

Bij een keuze voor deelname aan bewegingsonderwijs in het zwembad leidt deze verantwoordelijkheid tot de volgende taakverdeling tussen schooldirectie en/of schoolbestuur en groepsleerkrachten.

Schooldirectie en/of schoolbestuur

- De aanwezigheid van voldoende groepsleerkrachten* en begeleidende ouders (hulpkrachten) volgens onderstaand schema voor de begeleiding van kinderen naar en van de kleedruimtes en het toilet:

Groep	Aantal groepsleerkrachten per groep	Aantal toezichthoudende hulpkrachten per groep	Aantal begeleidende hulpkrachten per groep
1 t/m 3	1	2	2
4 t/m 8	1	0	2

**Bij een tekort aan hulpkrachten heeft de groepsleerkracht de bevoegdheid af te zien van deelname.*

- Bekendmaking van dit protocol bij de medezeggenschapsraad (en desgewenst de ouderraad), dan wel de toestemming of instemming verkrijgen dit protocol te ondertekenen.
- Periodieke bekendmaking van dit protocol onder alle deelnemende groepsleerkrachten.
- Desgewenst het informeren van ouders van de deelnemende leerlingen.
- Het toezien op naleving van dit protocol door de diverse betrokken partijen.
- Het melden van zich voordoende wijzigingen en/of bijzonderheden met betrekking tot deelname en planning aan het zwembad.
- Het melden van zich voordoende klachten en/of bijzonderheden met betrekking tot het leerlingenvervoer door de vervoerder aan de gemeente.

Groepsleerkrachten

- Toezicht tijdens het busvervoer naar de zwemaccommodatie en terug naar de school.
- Een ordelijk verloop van aankomst en vertrek van de leerlingen zowel bij de school als bij de zwemaccommodatie zonder dat andere gasten daar hinder van ondervinden.
- Het begeleiden van de leerlingen van en naar de kleedruimtes (en eventueel assisteren bij het omkleden).
- Zorgdragen voor de verplichting dat de leerlingen zich voor én na de Swim2Play-les douchen.
- Het overdragen van de leerlingen aan de zweminstructeurs bij de entree van het wedstrijdbad (de natte gang) na het voordouchen.
- Inventariseren en het tijdig (schriftelijk) met het zwembad en/of de zweminstructeurs communiceren welke leerlingen geen zwemdiploma bezitten.
- Bijzonderheden als fysieke beperkingen (epilepsie, suikerziekte, etc.), een taalbarrière of zorgaspecten bij leerlingen melden aan de betreffende zweminstructeurs.
- Ervoor zorgdragen dat kinderen die om welke reden dan ook niet kunnen deelnemen plaats nemen

op de tribune (en niet langs de badrand).

- De begeleiding van de leerlingen berust tot het moment van aanvang van de zwemles bij de groepsleerkracht. Na overdracht nemen de zweminstructeurs de organisatie over en zijn deze tot het moment van overdracht na afloop van de zwemles aan de groepsleerkracht, verantwoordelijk voor de invulling van de zwemles en het waarborgen van de orde en veiligheid van de leerlingen.
- De groepsleerkracht is vanuit de onderwijsbevoegdheid als aanvullend toezichthouder aanwezig en actief (en dus niet gericht op andere taken en/of bezigheden).
- Het (laten) verlenen van lichte EHBO (door een ouder) in geval van een licht ongeval, zodat de zweminstructeur focus behoudt op de les en de veiligheid.
- De groepsleerkracht is te allen tijde bevoegd de zwemlessen te onderbreken wanneer dat naar diens oordeel noodzakelijk is voor het waarborgen van de veiligheid en/of orde.
- De groepsleerkracht is te allen tijde bevoegd in overleg met zweminstructeurs aanvullende veiligheidsmaatregelen te laten treffen om de veiligheid te verhogen (als het verplicht dragen van drijfmiddelen).

4.4 Hulpkrachten (ouders en andere begeleiders)

Bij Swim2Play staat plezier centraal. Ouders zijn van harte welkom om dat te beleven en nemen, als ze uitsluitend bezoeker zijn en geen begeleidende rol vervullen, plaats op de tribunes aangrenzend aan het wedstrijdbad.

Ouders en andere begeleiders die door school benaderd zijn en een actieve begeleidende rol vervullen hebben de volgende belangrijke taken:

- Bij deelname van leerlingen uit de groepen 1 en 2, aangeboden in het baddeel met verstelbare bodem, houdt op beide kopse zijdes van dat baddeel een ouder (of andere begeleider) toezicht op het voorkomen van de overgang naar het diepe bad door leerlingen uit groep 1 en 2 (en laat zich niet afleiden door andere taken).
- Bij iedere deelnemende (combinatie)groep zijn minimaal twee ouders aanwezig om het toiletbezoek van leerlingen te begeleiden (heen en terug). Daarmee zien ze er op toe dat kinderen niet een ander bad bezoeken. Deze ouders (of andere begeleiders) nemen plaats bij de in- en uitgang van het wedstrijdbad (en laten zich niet afleiden door andere taken).

De handelingen van de begeleidende ouders of verzorgers vallen onder de verantwoordelijkheid van de groepsleerkracht (de school). Begeleidende ouders of verzorgers treden slechts bij calamiteiten in contact met de zweminstructeurs. Zij hebben geen inhoudelijke taken voor wat betreft de inhoud van het zwemonderwijs.

4.5 De vervoerder

De gemeente is verantwoordelijk voor de toewijzing van het leerlingenvervoer aan een deugdelijke vervoersmaatschappij die dient te voldoen aan de onder 3.1 omschreven voorwaarden. De vervoerder (in de persoon van de gediplomeerde buschauffeur) is in de uitvoering verantwoordelijk voor:

- het tijdig arriveren op zowel school als zwemaccommodatie (volgens rijrooster);
- de keuze voor een veilige in- en uitstapplaats direct aangrenzend aan de school en de zwemaccommodatie;
- het verzorgen van voldoende zitplaatsen die vooraf zijn vastgesteld;
- het ordelijk en veilig in - en uitstappen van de leerlingen;
- rijden onder de voorwaarden van wet- en regelgeving, o.b.v. de Wegenverkeerswet.

5. Evaluatie

Om de voortgang en de beoordeling van het bewegingsonderwijs in het water blijvend te monitoren wordt op initiatief van het zwembad door de deelnemende scholen en het zwembad periodiek geëvalueerd. Onderdeel daarvan is het toetsen van dit protocol op de werkzaamheid en actualiteit. Over het doorvoeren van eventuele daaruit voortvloeiende aanvullingen op of wijzigingen in dit protocol worden alle betrokken partijen geïnformeerd.

Daarnaast zal ook periodiek een klanttevredenheidsonderzoek onder deelnemende scholen gehouden worden door het zwembad.

6. Ondertekening

Het (bijgestelde) Protocol Bewegingsonderwijs Swim2Play wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de partners die vanuit hun onderscheiden verantwoordelijkheid onderdeel zijn van dit protocol. Voor zover van toepassing wordt tevens de medezeggenschapsraad van de school alsook - afhankelijk van de inhoud van het medezeggenschapsreglement - de ouderraad bij de vaststelling van het protocol betrokken.

Aldus overeengekomen te ...8...Haarle... d.d. ...8...3...2018

Instantie	Gemeente Hellendoorn	Basisschool
Naam	Mevr. Raven	Agnes Ligtenberg
Handtekening	